

KIHNIÖN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2020 ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO:

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA	2
Kokoonpano	2
Tehtävät ja toiminnan tarkoitus.....	2
Yhteys tilintarkastajaan	3
Toimintamuodot	3
TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI	3
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.....	3
Talouden tasapainotuksen toteutuminen:	4
Tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi:.....	5
Toteutumien vertailua talousarvion tavoitteisiin:	5
YHTEENVETO	6

JH de MR TO AS K

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Kokoonpano

Kuntalain 121.1§:n mukaan kunnanvaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 12.6.2017 valinnut tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikaudeksi 2017-2020. Lisäksi kunnanvaltuusto on kokouksessaan 4.3.2019 todennut Jaana Vierikon luottamustoimen päättyneeksi ja valinnut hänen tilalleen tarkastuslautakunnan jäseneksi Pirjo Ahon. Kokouksessaan 11.11.2020 kunnanvaltuusto on valinnut Elena Uusitalon tilalle varsinaiseksi jäseneksi Taina Hollon. Samassa kokouksessa Jukka Uusitalon tilalle tarkastuslautakunnan varajäseneksi valittiin Hannu Tiainen.

Varsinainen jäsen		Henk.koht.varajäsen	
Jussi Hellgren, pj	(5)	Taija Annala	(0)
Kalle Soininen, vpj	(5)	Susanna Yli-Lankoski	(0)
Juha Koivisto	(3)	Minna Yli-Kujala	(1)
Pirjo Aho	(0)	Teemu Ojala	(5)
Elena Uusitalo/		Jukka Uusitalo/	
Taina Hollo	(0)/(1)	Hannu Tiainen	(0)/(3)
Mailis Risku	(4)	Jari Alkkiomäki	(1)

Suluissa on esitetty osallistumiskerrat kokouksiin. Kokouksia on ollut 5 kpl.

Juha Koivisto on teknisen lautakunnan jäsen. Tiedossa ei ole ollut, että tarkastuslautakunnan jäsenillä olisi ollut muita ns. pysyviä esteellisyyksiä. Esteelliset tarkastuslautakunnan jäsenet eivät ole osallistuneet tarkastuslautakunnan toimintaan kyseisten asioiden käsittelyn osalta.

Tehtävät ja toiminnan tarkoitus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on KunL 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tuloksellisuutta tarkastellaan laajasti toiminnan onnistuneisuutena, arvioiden miten hyvin kunta täyttää tehtävänsä asukkaiden palvelujen tuottajana.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Hallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta (KunL 121.5§).

JH de ML TO KS Z

Yhteys tilintarkastajaan

Kunnan tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy vastuullisena tilintarkastajanaan JHT Vesa Keso.

Toimintamuodot

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain ja hallintosäännön edellyttämiä asioita vuosille 2017-2020 hyväksytyn arviointisuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2020 painopistealueena on ollut kunnanhallituksen alaiset tehtävät.

Jokaiseen tarkastuslautakunnan kokoukseen on kutsuttu kunnanjohtaja selvittämään ajankohtaisia kunnan toimintaan ja talouteen liittyviä asioita. Jokaisessa kokouksessa on ollut myös työohjelman mukainen arviointiteema.

Kunnanjohtajan lisäksi arviointivuoden aikana kokouksissa on ollut kuultavina sivistystoimenjohtaja, perusturvajohtaja ja tekninen johtaja.

Tarkastuslautakunta on saanut selvityksiä johtavien viranhaltijoiden toimesta kunnan toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta. Viranhaltijoiden täytettäväksi on annettu arviointilomake, joka on liitteineen toimitettu ennen kokousta tarkastuslautakunnan jäsenille. Lomakkeella on painotettu johtamiseen liittyviä asioita.

Osana arviointityötä tarkastuslautakunta seuraa kunnan toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunta on sopinut, että kaikki jäsenet seuraavat kaikkien toimielinten toimintaa. Tarkastuslautakunta on harkinnut seurantavastuun jakamista jäsenten välisellä keskinäisellä työnjaolla.

Osin koronapandemian takia tarkastuslautakunta ei ole tehnyt arviointityöhönsä liittyviä tutustumiskäyntejä. Myös yhteistyö Parkanon tarkastuslautakunnan kanssa on pitänyt keskeyttää samasta syystä.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Tarkastuslautakunta on arvioinut hallintokuntien tavoitteita ja niiden saavuttamista edellä tässä arviointikertomuksessa esitetyllä tavalla. Kunnanhallitus on raportoinut kunnanvaltuustolle talousarviossa asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta tilinpäätöksen lisäksi myös 7.12.2020, jolloin on esitetty osavuositarkastukset 30.9.2020 tilanteesta.

Vuoden 2020 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen on suuresti vaikuttanut korona -pandemia. Taloudellisten tavoitteiden osalta korona -pandemia on vaikuttanut kokonaistuloja kasvattamalla ja -menoja pienent-

JH
de MR TO KS Z

tämällä. Esimerkiksi Kihniön kunnan saamat koronaan liittyvät peruspalveluiden valtionosuuksien korotukset vuonna 2020 olivat 441 068 €.

Toiminnallisen tavoitteiden osalta korona -pandemian takia osa toiminnoista on pitänyt ajaa alas tai toteuttaa rajoitetusti. Esimerkiksi sivistystoimessa pandemia on vaikuttanut negatiivisesti osaan talousarvion toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista.

Sosiaali- ja terveystoimessa korona -pandemia on vaikuttanut osin huomattavastikin palvelujen määrällisten mittareiden kehitykseen. Esimerkiksi lääkäri- ja hoitajavastaanottoaikojen kysyntä on ollut aikaisempaa pienempää.

Tarkastuslautakunnalle on selvitetty talousarviossa esitettyjen ja kuntastrategiaan pohjautuvien kunnanhallitukselle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Saadun selvityksen mukaan korona -pandemia on vaikuttanut negatiivisesti erityisesti erilaisiin kokoontumisiin perustuvien tavoitteiden toteutumiseen.

Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan tekniselle toimelle asetetut tavoitteet on suurelta osin saavutettu. Olennaisimmat toteutumatta jääneet tavoitteet koskivat kiinteistökartoitusta ja kiinteistöjen luokittelemista.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kiinteistökartoitusta ja kiinteistön luokittelua koskevaa työtä jatketaan suunnitelmallisesti.

Sosiaali- ja terveystoimien osalta tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että lastensuojelun ennaltaehkäisevään työhön varataan riittävät resurssit. Tarkastuslautakunta toteaa, että neuvola- ja koulupsykologipalvelujen kehitys on ollut positiivista.

Kunnanjohtaja on selvittänyt tarkastuslautakunnalle elinvoimaan liittyvien tavoitteiden toteutumista v 2020. Saadun selvityksen mukaan toiminta on ollut talousarviossa esitettyjen tavoitteiden mukaista.

Talouden tasapainotuksen toteutuminen:

Kuntalain 121 § mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää. Taseen 31.12.2019 osoittama alijäämä oli -1,2 M€. Taseessa oli poistoeroa 280 669 €, joka huomioidaan katettavaa alijäämää laskettaessa.

Kunnanjohtaja on tarkastuslautakunnan kokouksissa raportoinut tarkastuslautakunnalle talouden toteutumasta ja alijäämän kattamiseksi tehtyjen toimenpiteiden toteutumisesta.

Toimintakertomuksen sivuilla 41-42 on esitetty selvityksiä alijäämän kattamiseksi tehdyistä toimenpiteistä. Tilikauden ylijäämä 3,0 M€ kattaa taseessa olleet alijäämät.

JH *de MKT* *KS* *JK*

Tarkastuslautakunta toteaa, että taseessa olleet alijäämät ovat tulleet katetuksi. Tilinpäätöksessä 31.12.2020 taseen kertynyt ylijäämä on 1,8 M€.

Tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi:

Tarkastuslautakunta on aikaisempien vuosien arviointikertomuksissa korostanut tietotekniikan hyödyntämisen merkitystä toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden kehittämisessä.

Koronapandemia on lisännyt eri tahojen valmiuksia tietotekniikan hyödyntämisessä. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunnan toiminnassa edelleen aktiivisesti haetaan uusia sähköisiä toimintatapoja, joilla voidaan parantaa toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Toteutumien vertailua talousarvion tavoitteisiin:

Kunnan vuosikate oli ylijäämäinen 1,2 M€, joka on 1,5 M€ enemmän kuin talousarviossa. Talousarviossa muutosten jälkeen vuosikatteen oli arvioitu muodostuvan alijäämäiseksi -0,3 M€.

Tilikauden tulos muodostui suunnitelman mukaisten poistojen ja satunnaisten erien jälkeen ylijäämäiseksi 2,8 M€. Budjetoitu tilikauden tulos oli - 0,9 M€.

Investointimenoihin oli varattu talousarvioon tehtyjen muutosten jälkeen 1,8 M€. Investointimenojen toteutuma oli 1,5 M€.

Selkeästi suurin tekijä talousarviota suurempaan tilikauden tulokseen ja ylijäämään on ollut vesi- ja lämpölaitoksen yhtiöittäminen, jonka takia on tulolaskelmaan kirjattu 2,1 M€ satunnainen tulo. Tämä oli myös merkittävin alijäämän kattamissuunnitelmaan liittyvien tavoitteiden toteuttamiseksi tehty toimenpide. Huomattavina kertaluonteisina erinä ennakoitua suurempaan tilikauden ylijäämään on vaikuttanut myös harkinnanvarainen valtionosuuden korotus 260 000 € ja koronaan liittyvä peruspalveluiden valtionosuuksien korotus 411 068 €.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että koronapandemian vaikutuksia toimintaan ja talouteen analysoidaan koko kunnan näkökulmasta. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä myös, että pandemian vaikutukset toimintaan ja talouteen sekä erilaiset kertaluonteiset erät huomioidaan tulevan talous- ja toimintasuunnitelman valmistelussa.

KUNTAKONSERNI

Toimintakertomuksessa on tehty selkoa kuntakonsernia koskevista olennaisista tapahtumista, annettu arvio kuntakonsernin tulevasta kehityksestä sekä kuntakonsernin valvonnan järjestämisestä. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden konserniohjeen tulemaan voimaan 1.1.2018 lukien.

Handwritten signatures and initials: JH, DR, MR, TO, KS, K

Kuntakonsernin vuosikate oli poistoista 173 % (75 %), lainojen ja vuokravastuiden yhteismäärä 7 105 €/asukas (6 636 €) ja laskennallinen lainanhoitokate 1,3 (0,6). Konsernin taseeseen kertynyt alijäämä oli -3,40 €/asukas (-357 €). Suluisa on esitetty vuoden 2019 vastaava tieto.

Tarkastuslautakunta toteaa, että KuntaL mukainen arviointimenettely voidaan aloittaa, mikäli konsernitaseen kertynyt alijäämä on vähintään 1 000 €/asukas ja edeltävänä vuotena vähintään 500 €/asukas.

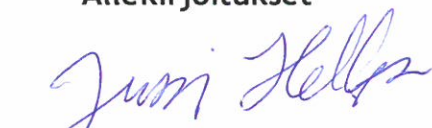
YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää vuoden 2020 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

Tarkastuslautakunta pyytää, että kunnanhallitus antaa KuntaL 121.5§ mukaisen selvityksen 15.9.2021 mennessä.

Kihniössä 18.5.2021

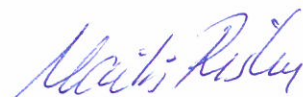
Allekirjoitukset

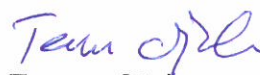

Jussi Hellgren
puheenjohtaja

Kalle Soininen

Juha Koivisto

Taina Hollo

Mailis Risku

Teemu Ojala